

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Ποιότητας Ζωής

ΠΟΡΙΣΜΑ

(ΝΟΜΟΣ 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, άρθρο 4, παράγραφος 6)

(Υπόθεση 3696/20.03.2001)

ΘΕΜΑ:

**ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΓΡΟΤΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ**

ΒΟΗΘΟΣ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ: Χρύσα Χατζή

Ειδικοί Επιστήμονες: Κων/νος Αντωνιάδης, Μαρία Αποστόλου

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

A.Π. αναφοράς: 3696/20-3-2001
A.Π. εγγράφου: 3696.2.6
Ειδικοί Επιστήμονες: Κώστας Αντωνιάδης, Μαρία Αποστόλου
Τηλέφωνα: 210-7289613/681
Ηλεκτρονική δ/νση: antoniades@synigoros.gr
apostolou@synigoros.gr
Ημερομηνία: 15 Νοεμβρίου 2007

Κύριο
Χαράλαμφο Καφύρα
Νομάρχη Ηλείας
Διοικητήριο
27 100 Πύργος

Θέμα: Μη ανταπόκριση Ν.Α. Ηλείας ως προς τη ρύπανση περιβάλλοντος και παράνομη λειτουργία δύο τουρσοποιείων και ενός τυροκομείου στην αγροτική περιοχή Λάκες, Δ.Δ. Χαβαρίου Δήμου Αμαλιάδας, Νομού Ηλείας

Σχετ.: 1. τα υπ. αρ. πρωτ. 3696.2.2/25-6-01, 3696.2.3/9-9-02, 3696.2.4/29-3-06 & 3696.2.5/28-7-06 έγγραφα του Συνηγόρου του Πολίτη προς τις αρμόδιες υπηρεσίες
2. τα υπ. αρ. πρωτ. 718/10-12-01, 2176/11-4-06, 6020/21-9-06 έγγραφα του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος της ΝΑ Ηλείας προς το Συνήγορο του Πολίτη
3. το υπ. αρ. πρωτ. 8297/25-9-06 έγγραφο του Τμήματος Δημόσιας Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Υγείας & Πρόνοιας της ΝΑ Ηλείας προς το Συνήγορο του Πολίτη
4. το υπ. αρ. πρωτ. 7437/1-9-06 έγγραφο του Τμήματος Περιβαλλοντικού & Χωροταξικού Σχεδιασμού της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωροταξίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος προς το Συνήγορο του Πολίτη

Αξιότιμε κύριε Νομάρχα,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του (ν. 3094/2003) ολοκλήρωσε τη διερεύνηση της υπ. αρ. πρωτ. 3696/20-3-01

αναφοράς κατοίκων της περιοχής Χαβαρίου σχετικά με τη ρύπανση του περιβάλλοντος που προκαλείται από τη λειτουργία δύο τουρσοποιείων και ενός τυροκομείου στην εν λόγω περιοχή. Ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει την αδράνεια της Ν.Α. Ηλείας ως προς τη συμμόρφωση με τη νομιμότητα και την αποτροπή της ρύπανσης.

Ειδικότερα, πρόκειται για τις μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων '***' ιδιοκτησίας ***, '***' ιδιοκτησίας *** και για το τυροκομείο ιδιοκτησίας ***. Οι κάτοικοι της περιοχής ανέφεραν ότι η λειτουργία των μονάδων και η διάθεση των ανεπεξέργαστων λυμάτων τους σε παρακείμενους χείμαρρους προκαλούν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, προβλήματα δυσοσμίας και καταστροφές στις καλλιέργειες των αγροτικών περιοχών «Μαντένια» και «Φεγγιάς».

Ενώ ο Συνήγορος του Πολίτη είχε λάβει τη διαβεβαίωση σε επιτόπια σύσκεψη τον Ιανουάριο 2006 από την προηγούμενη ηγεσία της Ν.Α. Ηλείας για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, αναγκάστηκε να επανέλθει στο συνημμένο 3696.2.5/28-7-06 έγγραφό του, επισημαίνοντας ότι η λειτουργία των ρυτταινουσών επιχειρήσεων, σε σχέση και με τις χρήσεις γης που ισχύουν για την περιοχή, δεν έχει εξετασθεί. Ουδεμία ενημέρωση για συγκεκριμένα μέτρα από τη Ν.Α. Ηλείας υπήρξε έκτοτε, πέραν της, από 22-9-06, αυτοψίας της Δ/σης Υγείας και Πρόνοιας της Ν.Α. Με το παρόν έγγραφο ολοκληρώνεται, συνεπώς, η διερεύνηση της υπόθεσης και επισημαίνεται η μη ανταπόκριση των υπηρεσιών της Ν.Α. Ηλείας, και ειδικότερα της Δ/σης Πολεοδομίας και του Τμήματος Βιομηχανίας.

A) ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με:

- τις οικείες διατάξεις του ν. 1650/86, όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 3010/02, ορίζονται τα εξής:
«...Άρθρο 30:
2. Αν μια επιχείρηση ή δραστηριότητα προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος, επιβάλλεται προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας της μέχρις ότου ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποτρέπεται η ρύπανση ή η υποβάθμιση. Μπορεί επίσης να επιβληθεί η οριστική διακοπή της λειτουργίας της, αν η επιχείρηση ή η δραστηριότητα παραλείπει να συμμορφωθεί προς τα υποδεικνυόμενα μέτρα ή αν η λήψη αποτελεσματικών μέτρων είναι ανέφικτη. Η διακοπή επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Νομάρχη¹».
- με την Η.Π.: 15393/2332/02 (αντικατέστησε την 69269/90 σε ότι αφορά την κατάταξη) Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες στην Ομάδα 9^η, κατηγορία 2^η υποκατηγορία 3^η: Βιομηχανικές εγκαταστάσεις υπάγονται, μεταξύ άλλων, και οι δραστηριότητες: α)

¹ Ν. 1650/86, όπως τροποποιήθηκε από ν. 3010/2002 για σφράγιση εγκαταστάσεων, όπως και σχετικές αποφάσεις ΣτΕ για σφράγιση εγκαταστάσεων (με απόφαση Νομάρχη και τις αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας) όταν η χρήση δεν είναι συμβατή με τις χρήσεις της περιοχής (ΣτΕ 1258/2000, 1057/2000, 577/1999, 2937/1998, 1440/1997).

Παρασκευή διατηρουμένων φρούτων και λαχανικών και β) Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία.

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΩΤΗ		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ	
		ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4η
10.	Παρασκευή διατηρουμένων φρούτων και λαχανικών μ.α.κ.*	-	> 50 tn/ημέρα	50 - 5 tn/ημέρα	< 5 tn/ημέρα
15.	Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία	> 100 tn/ημέρα	100 - 20 tn/ημέρα	20 - 2 tn/ημέρα	

- με την ΚΥΑ 13727/2003 περί αντιστοίχισης των κατηγοριών των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα.

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΒΑΘΜΟΣ ΟΧΛΗΣΗΣ		
		ΥΨΗΛΗ	ΜΕΣΗ	ΧΑΜΗΛΗ
11.	Παρασκευή διατηρουμένων φρούτων και λαχανικών μ.α.κ.*	-	≥ 5 tn/ημέρα	< 5 tn/ημέρα
16.	Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία		> 100 tn/ημέρα	≤ 100 tn/ημέρα

- με την παρ. 1 του άρθ. 9 του ΠΔ/2-3-81, όπως αντικαταστάθηκε με το ΠΔ/5-5-84 ΦΕΚ-341/Δ/5-6-84 (οι διατάξεις των οποίων ίσχυαν κατά την έναρξη λειτουργίας των επιχειρήσεων) «*Εντός των ορίων των οικισμών, ως και εκτός αυτών εις απόστασιν τουλάχιστον πεντακοσίων (500) μέτρων περιμετρικώς των καθοριζομένων ορίων, απαγορεύεται η ανέγερσις οχλουσών επαγγελματικών εγκαταστάσεων, βιομηχανικών, βιοτεχνικών κλπ*».
- με την παρ. 3 του άρθ. 4 του ΠΔ/24-5-85 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85) [ισχύει από 31-5-85] Βιομηχανικές εγκαταστάσεις.
«...Γύρω από πόλεις και οικισμούς με πληθυσμό μεγαλύτερο των 2000 κατοίκων βάσει της τελευταίας εκάστοτε απογραφής και σε ζώνη που εκτείνεται σε πλάτος 700 μέτρα, για πόλεις και οικισμούς με πληθυσμό από 2001 μέχρι και 10000 κατοίκους και 1000 μέτρα για πόλεις με πληθυσμό άνω των 10000 κατοίκων απαγορεύεται η ανέγερση νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων μέσης ή υψηλής οχλήσεως. Η απόσταση αυτή μετράται από το τέλος του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου ή από τα όρια των οικισμών που στερούνται ρυμοτομικού σχεδίου».
- με την Εγκ-31255/1550/51/20-5-87 του ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνέχεια της υπ. αρ. 1239/87 απόφασης του ΣτΕ «...εντός των οικισμών που υφίστανται προ του 1923 και εκτός αυτών σε απόσταση 500 μέτρων από τα όρια τους απαγορεύεται μεταξύ άλλων η ανέγερση οχλουσών βιοτεχνικών εγκαταστάσεων, άσχετα από το βαθμό οχλήσεως (χαμηλής, μέσης, υψηλής) που προκαλούν στο περιβάλλον».

- με το άρθ. 2 του ΠΔ 1180/81:
«...Το ανώτατον επιτρεπόμενον όριον θορύβου, εκπεμπόμενον εις το περιβάλλον υπό των εγκαταστάσεων, καθορίζεται ως τούτο αναφέρεται εις τον κατωτέρω παρατιθέμενον πίνακα, μετρούμενον επί του ορίου του ακινήτου επί του οποίου κείται η εγκατάστασις.

ΠΙΝΑΞ 1

Ανώτατου Επιτρεπομένου Ορίου Θορύβου

Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΘΟΡΥΒΟΥ ΕΙΣ DBA
1.	Νομοθετημένα Βιομηχανικά Περιοχά	70
2.	Περιοχά εις άς το επικρατέστερον στοιχείον είναι το βιομηχανικόν	65
3.	Περιοχά εις άς επικρατεί εξ ίσου το βιομηχανικόν και αστικόν στοιχείο	55
4.	Περιοχά εις άς επικρατεί το αστικόν στοιχείον	50

Δια τας εγκαταστάσεις, τας ευρισκομένας εν επαφή μετά κατοικουμένων κτισμάτων, το ανώτατον επιτρεπόμενον όριον θορύβου καθορίζεται εις 45 DBA, ανεξαρτήτως της περιοχής εις ήν ευρίσκειται η εγκατάστασις, μετρούμενον εντός του κατοικουμένου κτίσματος με ανοικτάς θύρας και παράθυρα...».

- με την παρ. 1 του άρθ. 3 του ν. 207/67:
«...Απαλλάσσονται της υποχρέωσης εφοδιασμού των δια της εν άρθρω 1 του παρόντος αδείας ή αδειών οι κάτοχοι βιομηχανικών ή βιοτεχνικών επιχειρήσεων διαθετουσών μηχανολογικάς εγκαταστάσεις εν μεν τη περιοχή τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ισχύος μέχρι και 10 ίππων καθ' άπασαν δε την λοιπήν Επικράτειαν μέχρι και 15 ίππων. Ούτοι υποχρεούνται μόνον εις την υποβολήν εις διπλούν υπευθύνου δηλώσεως, περίς της εγκαταστάσεως και λειτουργίας της βιομηχανίας ή βιοτεχνίας των, κατά τα καθορισθησόμενα δια των εν άρθρω 6 Β.Δ./των. ...3. Εάν εκ της λειτουργίας των βάσει των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου απαλλασσόμενων της υποχρεώσεως εφοδιασμού των δι' αδείας επιχειρήσεων προκαλώνται δυσμενείς επιδράσεις εις την ασφάλειαν υγείαν, ησυχίαν κλπ. των περιοίκων ή του εργαζομένου εν αυταίς προσωπικού δύναται προτάσει της αρμοδίας Αστυνομικής Αρχής, δι' αποφάσεως του αρμοδίου Νομάρχου, να εξαιρεθώσιν αύται της απαλλαγής...»

- με την παρ. 1 του άρθ. 5 του ν. 2516/8-8-97 (ΦΕΚ-159 Α'):
«...Απαλλάσσονται από την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια εγκατάστασης και με άδεια λειτουργίας τα επαγγελματικά εργαστήρια του άρθρου 2 περ. β' του παρόντος. Για την έναρξη λειτουργίας των δραστηριοτήτων αυτών απαιτείται να υποβληθεί σχετική υπεύθυνη δήλωση στην Αδειοδοτούσα Αρχή, συνοδευόμενη απαραίτητα από έγκριση περιβαλλοντικών όρων και πιστοποιητικό πυρασφάλειας. Η κατάθεση της δήλωσης βεβαιώνεται σε αντίγραφο της από την Αδειοδοτούσα Αρχή, το οποίο υποχρεούται να τηρεί ο φορέας...3. Εάν από τη λειτουργία των δραστηριοτήτων της παρ. 1 του παρόντος δημιουργούνται προβλήματα στο περιβάλλον ή στους περιοίκους, τα οποία διαπιστώνονται μετά από κοινό έλεγχο της Αδειοδοτούσας Αρχής και εκπροσώπου της οικείας Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, δύναται να εξαιρούνται οι φορείς των δραστηριοτήτων αυτών από την απαλλαγή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, με απόφαση του αρμοδίου νομάρχη. Στις περιπτώσεις αυτές, μετά την κατά τα ως άνω εξαίρεσή τους, παρέχεται εφάπαξ προθεσμία, που δεν δύναται να υπερβεί το έτος, για τεχνική ανασυγκρότηση, με απόφαση του οικείου νομάρχη. Με την ίδια απόφαση επιβάλλονται οι αναγκαίοι περιβαλλοντικοί και λοιποί όρου προκειμένου να χορηγηθεί άδεια λειτουργίας κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Στην περίπτωση κατά την οποία τα προβλήματα που δημιουργούν οι δραστηριότητες αυτές στο περιβάλλον δεν είναι δυνατόν να αρθούν με τεχνική ανασυγκρότηση, κατά την κρίση της Αδειοδοτούσας Αρχής, αντί της προθεσμίας για τεχνική ανασυγκρότηση, είναι δυνατόν, με την ίδια διαδικασία, να χορηγηθεί προθεσμία, χρονικής διάρκειας μέχρι ενός (1) έτους, για μεταφορά της δραστηριότητας, αναλόγως του μεγέθους και του είδους της, δυνάμενη να παραταθεί για ένα (1) ακόμη έτος. Κατά την διάρκεια ισχύος των παραπάνω αποφάσεων του νομάρχη, η δραστηριότητα λειτουργεί με τους όρους και τους περιορισμούς που τίθενται με τις αποφάσεις αυτές, εκτός αν η προκαλούμενη όχληση είναι κατά την κρίση της Αδειοδοτούσας Αρχής ιδιαιτέρως σοβαρή, οπότε μπορεί να διαταχθεί και η άμεση διακοπή της λειτουργίας».

- με τις οικείες διατάξεις του εν ισχύ νόμου 3325/05:

Άρθρο 5

Απαλλαγή από άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας

«...1. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια εγκατάστασης και με άδεια λειτουργίας τα επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 2, καθώς και οι πάσης φύσεως ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών χαμηλής όχλησης, που δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του άρθρου 3 και διαθέτουν μηχανολογικό εξοπλισμό με κινητήρια ισχύ μέχρι 22 KW και θερμική ισχύ μέχρι 50 KW, καθώς και οι αποθήκες χαμηλής όχλησης της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 2, που διαθέτουν μηχανολογικό εξοπλισμό για τη λειτουργία τους με κινητήρια ισχύ από 0-22 KW και θερμική ισχύ από 0-50 KW. Για την έναρξη λειτουργίας των μονάδων αυτών υποβάλλεται στην Αδειοδοτούσα Αρχή ειδική δήλωση, η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που θα καθοριστούν με την υπουργική απόφαση που αναφέρεται στην παρ.5 του άρθρου αυτού. Η κατάθεση της δήλωσης βεβαιώνεται σε αντίγραφο της από την Αδειοδοτούσα Αρχή, το οποίο υποχρεούται να τηρεί ο φορέας. 3. Εάν από τη λειτουργία των δραστηριοτήτων της παραγράφου 1 προκαλούνται δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή οχλήσεις στους περιοίκους, τα οποία διαπιστώνονται μετά από έλεγχο της Αδειοδοτούσας Αρχής, οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να εξαιρούνται από την απαλλαγή της παραγράφου 1 με απόφαση της Αδειοδοτούσας Αρχής. Στις περιπτώσεις αυτές, με απόφαση της Αδειοδοτούσας Αρχής παρέχεται εφάπαξ προθεσμία, που δεν μπορεί να υπερβεί το έτος, για την τεχνική ανασυγκρότηση των μονάδων. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναγκαίοι όροι, σύμφωνα με τους οποίους χορηγείται άδεια λειτουργίας κατά τις διατάξεις του παρόντος. Σε περίπτωση που τα μέτρα που ελήφθησαν σε εφαρμογή των πιο πάνω όρων δεν επαρκούν για την άρση των προβλημάτων, είναι δυνατή η παράταση της πιο πάνω προθεσμίας μέχρι ένα έτος για τη μεταφορά της δραστηριότητας. Εάν ο φορέας της επιχείρησης δεν έλαβε τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην απόφαση της Αδειοδοτούσας Αρχής, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 24. Αν οι προκαλούμενες από τις δραστηριότητες δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή οχλήσεις στους περιοίκους δεν μπορούν, κατά την κρίση της Αδειοδοτούσας Αρχής, να αρθούν με την τεχνική ανασυγκρότηση της μονάδας, αντί της προθεσμίας για τεχνική ανασυγκρότηση, μπορεί, με την ίδια διαδικασία, να χορηγείται προθεσμία ενός έτους για τη μεταφορά της δραστηριότητας, η οποία μπορεί να παρατείνεται για ένα επιπλέον έτος, ανάλογα με το μέγεθος και το είδος της δραστηριότητας...».

Άρθρο 6

1. α) Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου απαγορεύεται η εγκατάσταση δραστηριοτήτων που διέπονται από αυτόν σε περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, έχει καθορισθεί χρήση γης μη συμβατή με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. «...γ) Σε περιοχές εντός οικισμών προϋφιστάμενων της 16.8.1923, σύμφωνα με το Π.Δ. 2/13.3.1981 (ΦΕΚ 138 Δ'), επιτρέπεται η εγκατάσταση μόνο επαγγελματικών εργαστηρίων και αποθηκών της παρ. 1γ του άρθρου 2, που διαθέτουν για τη λειτουργία τους μηχανολογικό εξοπλισμό του οποίου η κινητήρια ισχύς δεν υπερβαίνει τα είκοσι δύο (22) KW ή η θερμική τα πενήντα (50)

KW, πλην των περιπτώσεων (ββ), (δδ) για ποσότητα άνω των 100 Kgr υγρών ή αερίων καυσίμων και βιομηχανικών ή ιατρικών αερίων και (εε), μηχανολογικών εγκαταστάσεων των οποίων ο εξοπλισμός έχει κινητήρια ισχύ μέχρι 22 KW ή θερμική μέχρι 50 KW, εφόσον οι πιο πάνω δραστηριότητες ανήκουν στη χαμηλή όχληση. Σε απόσταση 500 μέτρων από τα όρια των πιο πάνω οικισμών επιτρέπεται η εγκατάσταση δραστηριοτήτων χαμηλής όχλησης».

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρ. 4 του ν. 3094/2003:

Παρ. 11(10). «...Άρνηση λειτουργού ή υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης να συνεργασθεί με τον Συνήγορο του Πολίτη, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα παράβασης καθήκοντος, για δε τα μέλη διοίκησης λόγω αντικατάστασής τους. Αν κατά την έρευνα διαπιστωθεί παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση στο αρμόδιο όργανο και μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαίτιου ή να προτείνει τη λήψη άλλων μέτρων, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να τάσσει εύλογη προθεσμία εν όψει των περιστάσεων, μετά την άπρακτη παρέλευση της οποίας παραγγέλλει ο ίδιος τον έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί επίσης σε σοβαρές περιπτώσεις να προκαλέσει με έγγραφό του προς το αρμόδιο όργανο την πειθαρχική δίωξη του υπαίτιου λειτουργού ή υπαλλήλου για την ανωτέρω παράλειψη άσκησης του ενδεικνυόμενου ελέγχου. Αν προκύπτει από εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη ότι λειτουργός ή υπάλληλος δημόσιας υπηρεσίας παρακωλύει, για δεύτερη φορά εντός τριετίας, το έργο της έρευνας ή αρνείται χωρίς σοβαρό λόγο να συμπράξει στην επίλυση του προβλήματος μπορεί να του επιβληθεί η ποινή οριστικής παύσης.

Παρ. 12(11). Αν προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση και στον αρμόδιο εισαγγελέα. Για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, αν κριθεί ότι παρίσταται ανάγκη παρέμβασης της αρμόδιας δικαστικής αρχής ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή φορέα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει σε αυτούς σχετική έκθεση...».

B) ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Κατά τη διάρκεια διερεύνησης της υπόθεσης, από το 2001, η Αρχή απέστειλε σειρά εγγράφων προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, ενώ το εν λόγω θέμα αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης σε δύο συσκέψεις με εκπροσώπους των αρμοδίων δημοσίων υπηρεσιών και της Αρχής που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο 2005 και τον Ιανουάριο 2006.

Η Αρχή κατά τη διάρκεια της διαμεσολαβητικής της προσπάθειας διαπίστωσε πράξεις κακοδιοίκησης και μη τήρηση των σχετικών διατάξεων που αφορούν τη λειτουργία των μονάδων και την προστασία του περιβάλλοντος στην περιοχή Χάβαρι, Ν. Ηλείας. Ειδικότερα, από τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή της η Αρχή, προκύπτουν τα εξής στοιχεία ανά εγκατάσταση:

**1. Μονάδα επεξεργασίας και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων
«***» ιδιοκτησίας *****

- κατά τη διενέργεια τριών αυτοψιών το έτος 2000 από το Τμήμα Περιβάλλοντος της ΝΑ Ηλείας είχε διαπιστωθεί ότι «...η διάθεση των λυμάτων...γινόταν χωρίς να προηγείται οποιαδήποτε επεξεργασία...» (υπ. αρ. πρωτ. 1101/22-1-01 έγγραφο προς την Δ/ση ΠΕΧΩ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας),
- η ίδια υπηρεσία, με το υπ. αρ. πρωτ. 718/10-12-01 έγγραφο, αναφέρει ότι μετά τη διενέργεια αυτοψίας στις 29-8-01 δεν διαπιστώθηκαν παραβάσεις. Η εν λόγω μονάδα έλαβε αρχικά το 1993 έγκριση περιβαλλοντικών όρων για 5 χρόνια και στη συνέχεια τις με αρ. πρωτ. 1116 & 11428/2-11-01, εγκρίσεις περιβαλλοντικών όρων και μελέτης επεξεργασίας και διάθεσης υγρών αποβλήτων αντίστοιχα. Οι περιβαλλοντικοί όροι έληξαν στις 2-11-06. Επίσης, στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι «...η μονάδα λόγω μικρής δυναμικότητας δεν εφοδιάστηκε με άδεια λειτουργίας αλλά με απαλλακτικό αδείας αορίστου ισχύος και προφανώς δεν ζητήθηκε επανεξέταση των περιβαλλοντικών όρων (ανανέωση)...».
- η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, μετά την, από **5-7-05, διενέργεια αυτοψίας στην εν λόγω μονάδα διαπίστωσε παραβάσεις στο σύστημα επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων της** (υπ. αρ. πρωτ. 3961 & 3962/28-9-05 πράξη βεβαίωσης παράβασης και διαβίβασή της στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηλείας) και εισηγήθηκε την επιβολή προστίμου ύψους επτά χιλιάδων ευρώ (υπ. αρ. πρωτ. 3963/28-9-05 έγγραφο),
- οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΝΑ Ηλείας, που συμμετείχαν στις συσκέψεις (2005 - 2006) ενημέρωσαν την Αρχή ότι το τουρσοποιείο *** έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα επιδότησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και επρόκειτο **να κατασκευάσει εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού,**
- τέλος, το Τμήμα Περιβαλλοντικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού της Δ/σης ΠΕΧΩ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στο υπ. αρ. πρωτ. 7437/1-9-06 έγγραφο του ενημερώνει τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΝΑ Ηλείας ότι έχει εκδοθεί η υπ. αρ. 7058/18-8-06 απόφαση του ΓΓ που αφορά την αξιολόγηση και υπαγωγή για ανανέωση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων της μονάδας και ότι η αρμοδιότητα έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων ανήκει στη ΝΑ Ηλείας.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι τόσο με τις παλαιότερες όσο και με τις νεότερες διατάξεις η επιχείρηση λειτουργούσε και λειτουργεί χωρίς να πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις και ρυπαίνοντας το περιβάλλον, σε γνώση των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα:

- Η εν λόγω επιχείρηση λειτουργούσε χωρίς εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους. Διαφαίνεται ότι οι περιβαλλοντικοί όροι δεν

εκδόθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις χρήσεις γης και την απόσταση από τον οικισμό², ενώ δεν προκύπτει γιατί θεσπίσθηκε ως μέγιστη επιτρεπόμενη στάθμη θορύβου τα 60 dB (A) (Π.Δ. 1180/81).

- Έχει κατ' επανάληψη διαπιστωθεί ότι ρυπαίνει το περιβάλλον, παρά τις επανειλημμένες συστάσεις των υπηρεσιών και την επιβολή προστίμων.
- Δεν προκύπτει με βάση την ισχύ³ της εγκατάστασης ότι μπορεί να απαλλαχθεί από την έκδοση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας.
- Δεν έχει διαπιστωθεί εάν επιτρέπεται η λειτουργία της στη συγκεκριμένη θέση, με βάση τις χρήσεις γης και την απόσταση από τον οικισμό. Εκτιμάται ότι η επιχείρηση κατατάσσεται στην μέση όχληση (≥ 5 tn/ημέρα⁴).

2. Μονάδα επεξεργασίας και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων *' ιδιοκτησίας *****

- στο υπ. αρ. πρωτ. 718/10-12-01 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος της ΝΑ Ηλείας αναφέρεται ότι «.. η, με αρ. πρωτ. 206/95, απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων έχει παραταθεί ως την 27-12-02...», και ότι κατά τη διενέργεια της από **29-8-01** αυτοψίας διαπιστώθηκαν «...**φαινόμενα ρύπανσης από τον τρόπο διαχείρισης των στερεών και υγρών αποβλήτων...**». Τόνιζε την ανάγκη λήψης συγκεκριμένων μέτρων «...**διαφορετικά θα προβούμε στην επιβολή κυρώσεων ...**». Στη συνέχεια διενεργήθηκε εκ νέου αυτοψία στις **17-5-02**, όπου διαπιστώθηκε η μη συμμόρφωση με το ανωτέρω έγγραφο,
- με την υπ. αρ. πρωτ. 1024/02/6-2-03 νομαρχιακή απόφαση επιβλήθηκε πρόστιμο στη μονάδα, ενώ, σύμφωνα με το υπ. αρ. πρωτ. 936/02/30-9-03 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος, κατά τη διενέργεια αυτοψίας στις **10-9-03 διαπιστώθηκε εκ νέου ρύπανση του περιβάλλοντος,**
- στο υπ. αρ. πρωτ. 3264/04/9-2-05 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος αναφέρεται ότι εντός του **2004** διενεργήθηκαν δύο αυτοψίες και **διαπιστώθηκαν εκ νέου παραβάσεις της μονάδας,**
- επίσης, και η **Δ/ση Υγείας & Πρόνοιας**, με την από 20-10-04 έκθεση υγειονομικής επιθεώρησης, διαπίστωσε υγειονομικές παραβάσεις και **πρότεινε την άσκηση ποινικής δίωξης κατά της ιδιοκτήτριας της εν λόγω μονάδας,**
- η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, μετά την, από **5-7-05**, διενέργεια αυτοψίας στην εν λόγω μονάδα, **διαπίστωσε παραβάσεις στο σύστημα επεξεργασίας και διάθεσης των υγρών**

² το οποίο θα έπρεπε να είχε ελεγχθεί κατά την διαδικασία Προέγκρισης Χωροθέτησης που απαιτείτο τότε, σύμφωνα με τον ν. 1650/86 & την ΚΥΑ 69269/90.

³ σύμφωνα με τους Π.Ο. του 2001 η μηχανική ισχύς είναι 189,05 HP (~141KW).

⁴ σύμφωνα με τους Π.Ο. του 1993 & 2001 η δυναμικότητα επεξεργασίας είναι 2200 tn/ετησίως

αποβλήτων της (υπ. αρ. πρωτ. 3919 & 3920/23-9-05 πράξη βεβαίωσης παράβασης και διαβίβασή της στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηλείας) και εισηγήθηκε την επιβολή προστίμου ύψους δέκα τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων ευρώ (υπ. αρ. πρωτ. 3921/23-9-05 έγγραφο),

- το Τμήμα Περιβάλλοντος της ΝΑ Ηλείας διενήργησε εκ νέου αυτοψία στις 19-12-05 κατά την οποία διαπιστώθηκε ρύπανση του περιβάλλοντος και έγινε εισήγηση προς τον Νομόρχη για επιβολή προστίμου ύψους χιλίων πεντακοσίων ευρώ (υπ. αρ. πρωτ. 2176/11-4-06 έγγραφο),
- οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΝΑ Ηλείας, που συμμετείχαν στις συσκέψεις (2005 – 2006) ενημέρωσαν την Αρχή ότι το τουρσοποιείο ***** συνεχίζει να ρυπαίνει και δεν έχει λάβει μέτρα προς συμμόρφωση με τις υποδείξεις των υπηρεσιών,**
- όπως αναφέρεται, στο με αριθμό πρωτ. 8297/25-09-2006 έγγραφο της η Δ/σης Υγείας & Πρόνοιας ΝΑ Ηλείας, στις 9-8-06 διενήργησε αυτοψία, κατά την οποία διαπιστώθηκε επιφανειακή διάθεση των αποβλήτων προς τον παρακείμενο χείμαρρο, γεγονός που δεν επιτρέπεται με βάση την εγκεκριμένη μελέτη από την υπηρεσία, ενώ ελήφθησαν σχετικά δείγματα τα οποία απεστάλησαν στη Χημική Υπηρεσία Πατρών. Στη συνέχεια, στις 22-9-06, η ίδια Δ/ση επανέλαβε την αυτοψία και αφού διαπίστωσε δια ροής μικρή ποσότητας αποστραγγιζόμενων ακάθαρτων νερών από το δάπεδο του εξωτερικού χώρου έκανε συστάσεις στους υπευθύνους για τη λήψη κατάλληλων τεχνικών μέτρων και τη διοχέτευση των ακάθαρτων νερών εντός του υπεδάφιου πεδίου.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι τόσο με τις παλαιότερες όσο και με τις νεότερες διατάξεις η επιχείρηση λειτουργούσε και λειτουργεί χωρίς να πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις και ρυπαίνοντας το περιβάλλον, σε γνώση των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα:

- Η εν λόγω επιχείρηση λειτουργούσε χωρίς εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους. Δεν είναι γνωστό στην Αρχή εάν υπάρχουν εν ισχύ περιβαλλοντικοί όροι⁵ δεδομένου ότι έχει διαπιστωθεί η κατ' επανάληψη ρύπανση του περιβάλλοντος. Σύμφωνα μάλιστα με το έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος δεν πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις των περιβαλλοντικών όρων (ως εκ τούτου θα έπρεπε κατ' ελάχιστον, να είχαν ανακληθεί). Διαφαίνεται, εξάλλου ότι οι περιβαλλοντικοί όροι δεν εκδόθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις χρήσεις γης και την απόσταση από τον οικισμό⁶, ενώ δεν προκύπτει

⁵ σύμφωνα με το υπ. αριθ. πρωτ. 3919/2005 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, τομέα Νοτίου Ελλάδας, είχαν εγκριθεί περιβαλλοντικοί όροι με την υπ. αριθ. 971/30-09-2002 απόφαση του Νομόρχη Ηλείας.

⁶ το οποίο θα έπρεπε να είχε ελεγχθεί κατά την διαδικασία Προέγκρισης Χωροθέτησης που απαιτείτο τότε, σύμφωνα με τον ν. 1650/86 & την ΚΥΑ 69269/90.

γιατί θεσπίσθηκε αρχικά ως μέγιστη επιτρεπόμενη στάθμη θορύβου τα 60 dB (A) (Π.Δ. 1180/81).

- Έχει κατ' επανάληψη διαπιστωθεί ότι ρυπαίνει το περιβάλλον, παρά τις επανειλημμένες συστάσεις των υπηρεσιών και την επιβολή προστίμων.
- Λόγω των ελλιπών δεδομένων που έχουν αποσταλεί στην Αρχή, από τις υπηρεσίες, δεν προκύπτουν τα χαρακτηριστικά της εγκατάστασης (ισχύς κλπ).
- Δεν έχει διαπιστωθεί εάν επιτρέπεται η λειτουργία της στη συγκεκριμένη θέση, με βάση τις χρήσεις γης και την απόσταση από τον οικισμό. Εκτιμάται ότι η επιχείρηση κατατάσσεται στην μέση όχληση (≥ 5 tn/ημέρα⁷).

3.Τυροκομείο ^{****}

- στο υπ. αρ. πρωτ. 1101/22-1-01 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος της ΝΑ Ηλείας αναφέρεται ότι «...για το τυροκομείο έχει εκδοθεί η, με αρ. πρωτ. 46427/16-7/99, απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του ΥΠΕΧΩΔΕ/Δ/νση ΕΑΡΘ με ισχύ ως την 16-7-04...»,
- στο υπ. αρ. πρωτ. 718/10-12-01 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος, αναφέρεται ότι κατά τη διενέργεια της από **29-8-01** αυτοψίας διαπιστώθηκε «... **η μη υλοποίηση του συστήματος βιολογικής επεξεργασίας και διάθεσης των υγρών αποβλήτων ... παρατηρήθηκε υπερχείλιση των βόθρων ...**». Το ίδιο έγγραφο τόνιζε την ανάγκη άμεσης κατασκευής συστήματος βιολογικής επεξεργασίας εντός ενός έτους,
- η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, μετά την, από **5-7-05**, διενέργεια αυτοψίας στην εν λόγω μονάδα συνέταξε την υπ. αρ. πρωτ. 3789/6-9-05 έκθεση, σύμφωνα με την οποία «**...η επιχείρηση δεν διαθέτει άδεια λειτουργίας από το Τμήμα Βιομηχανίας της ΝΑ Ηλείας... η ισχύς των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων έχει λήξει από 16-7-04, χωρίς ο υπεύθυνος της εγκατάστασης να έχει υποβάλει αίτηση για ανανέωσή τους ... δεν διαθέτει άδεια διάθεσης λυμάτων και υγρών αποβλήτων ... δεν τηρούνται τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ11294/1993 σχετικά με την παρακολούθηση της καύσης των καυστήρων ...**» και για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις καλούσε τον ιδιοκτήτη της μονάδας σε απολογία εντός δέκα ημερών,
- οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΝΑ Ηλείας, που συμμετείχαν στην σύσκεψη τον Ιανουάριο 2006, ενημέρωσαν την Αρχή ότι το τυροκομείο, **αν και εξακολουθεί να λειτουργεί χωρίς άδεια, έχει υποβάλει νέα ΜΠΕ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ενώ δεν έχει προβεί στη λήψη**

⁷ σύμφωνα με τους Π.Ο. του 1995 & την παράταση ισχύος 2001 η δυναμικότητα επεξεργασίας είναι 9 tn/ημερησίως.

μέτρων για την εγκατάσταση συστήματος βιολογικού καθαρισμού.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι τόσο με τις παλαιότερες όσο και με τις νεότερες διατάξεις η επιχείρηση λειτουργούσε και λειτουργεί χωρίς να πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις και ρυπαίνοντας το περιβάλλον, σε γνώση των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα:

- Η εν λόγω επιχείρηση λειτουργούσε χωρίς εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους. Διαφαίνεται ότι οι περιβαλλοντικοί όροι δεν εκδόθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις χρήσεις γης και την απόσταση από τον οικισμό⁸, ενώ δεν προκύπτει γιατί θεσπίσθηκε ως μέγιστη επιτρεπόμενη στάθμη θορύβου τα 70 dB (A) (Π.Δ. 1180/81). Τούτο όμως επιτρέπεται στις νομοθετημένες βιομηχανικές περιοχές, γεγονός που δεν προκύπτει από τα δεδομένα του φακέλου της υπόθεσης.
- Έχει κατ' επανάληψη διαπιστωθεί ότι ρυπαίνει το περιβάλλον, παρά τις επανειλημμένες συστάσεις των υπηρεσιών και την επιβολή προστίμων.
- Δεν διαθέτει άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας η οποία απαιτείται με βάση την ισχύ⁹ της μονάδας.
- Δεν έχει διαπιστωθεί εάν επιτρέπεται η λειτουργία της στη συγκεκριμένη θέση, με βάση τις χρήσεις γης και την απόσταση από τον οικισμό.

Επισημαίνεται ότι τα ως άνω στοιχεία προκύπτουν από όσα έγγραφα περιήλθαν στην Αρχή υπηρεσιακά ή/και από τους ενδιαφερόμενους, και συνεπώς εάν υπάρχει οποιαδήποτε άλλη εξέλιξη και δεν μας έχει γνωστοποιηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες, όπως όφειλαν, δεν ευθύνεται η Αρχή.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

- δεν προκύπτει από τα διαθέσιμα έγγραφα, αλλά και ούτε από τις σχετικές συσκέψεις, **εάν επιτρέπονται οι εν λόγω χρήσεις στην περιοχή και ως εκ τούτου εάν είναι δυνατή η εγκατάσταση των συγκεκριμένων μονάδων,**
- **όλες οι εγκαταστάσεις λειτουργούν χωρίς την απαιτούμενη αδειοδότηση,**
- **οι εν λόγω μονάδες ρυπαίνουν κατ' εξακολούθηση την περιοχή, επιβαρύνοντας με τα απόβλητά τους τον αέρα, το έδαφος, τα υπόγεια και επιφανειακά νερά,**

⁸ το οποίο θα έπρεπε να είχε ελεγχθεί κατά την διαδικασία Προέγκρισης Χωροθέτησης που απαιτείτο τότε, σύμφωνα με τον ν. 1650/86 & την ΚΥΑ 69269/90.

⁹ σύμφωνα με τους Π.Ο. του 1999 η εγκατεστημένη ισχύς είναι 152,5 HP (~113KW).

- επί σειρά ετών **οι μονάδες δεν συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των αρμοδίων υπηρεσιών**, παρά το γεγονός ότι κατά καιρούς έχει ζητηθεί να ακολουθηθεί η διαδικασία αδειοδότησης και η λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος,
- **παρά τις διαπιστωμένες παραβάσεις, πέραν των προστίμων, δεν έχουν επιβληθεί οι άλλες προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις στις εγκαταστάσεις (ανάκληση-αναστολή των όποιων αδειών διαθέτουν, σφράγιση των μονάδων),**
- από την υπηρεσιακή αλληλογραφία, αλλά και από τις συσκέψεις, **διαπιστώνεται αδράνεια του Τμήματος Βιομηχανίας** της ΝΑ Ηλείας, αφού δεν έχει υπάρξει ανταπόκριση για τη λήψη μέτρων, ενώ εν γνώσει του εν λόγω τμήματος, το τυροκομείο λειτουργεί, επί σειρά ετών, χωρίς τη σχετική άδεια,
- το ως άνω Τμήμα, όπως και η Διεύθυνση Πολεοδομίας της ΝΑ Ηλείας ουδέποτε απάντησαν στα έγγραφα του Συνηγόρου του Πολίτη και ειδικότερα στα ερωτήματα που ανάγονται στις αρμοδιότητές τους (νομιμότητα κτιριακών εγκαταστάσεων, χρήσεις γης), γεγονός που συνιστά μη συνεργασία με την Αρχή,
- από τα διαθέσιμα στοιχεία δεν προκύπτει συστηματικός έλεγχος (monitoring) των περιβαλλοντικών συνθηκών με λήψη και χημική ανάλυση δειγμάτων (για τους κατάλληλους δείκτες) εδάφους, υπόγειου και επιφανειακού νερού,
- η Αρχή έχει απευθύνει στην προηγούμενη ηγεσία της Ν.Α Ηλείας έγγραφα παρακαλώντας να κινήσει τις προβλεπόμενες νόμιμες διαδικασίες για μη συμμόρφωση και κατ' εξακολούθηση ρύπανση του περιβάλλοντος από τις εν λόγω μονάδες. Στο πλαίσιο αυτό θα έπρεπε, ο Νομάρχης, ως διοικητικός προϊστάμενος, να είχε μεριμνήσει ώστε οι υπηρεσίες της ΝΑ Ηλείας να συνεργαστούν με τον Συνήγορο του Πολίτη και να εφαρμόσουν τις σχετικές διατάξεις.

Η Ανεξάρτητη Αρχή εμφορείται από την πεποίθηση ότι με την παρούσα ενημέρωση της νυν ηγεσίας της Ν.Α. Ηλείας έχει εξαντλήσει τις διαμεσολαβητικές αρμοδιότητές της και επιφυλάσσεται για την περαιτέρω διαβίβαση της υπόθεσης σε κάθε αρμόδια Αρχή προς διερεύνηση ποινικών ευθυνών, δυνάμει του προαναφερθέντος άρθρ. 4 του Ν. 3094/03.

Παρακαλούμε, συνεπώς, αξιότιμε **κύριε Νομάρχα**, για τις άμεσες ενέργειές σας προς ανταπόκριση των υπηρεσιών σας στο παρόν πορισματικό έγγραφο, εντός είκοσι (20) ημερών από της λήψεως της παρούσης, με την ιδιότητά σας και ως πειθαρχικού προϊσταμένου του προσωπικού της Ν.Α., με δεδομένη τη μη επίλυση του προβλήματος επί πολλά έτη, και τη σοβαρότητα του θέματος που αφορά την προστασία της δημόσιας υγείας και του φυσικού περιβάλλοντος.

Ο κ. Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, στον οποίο κοινοποιείται το παρόν, παρακαλείται να διασφαλίσει στο πλαίσιο της ελεγκτικής αρμοδιότητάς του την άμεση συνεργασία των υπηρεσιών της Ν.Α. Ηλείας.

Με τιμή

Χρύσα Χατζή
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποιήσεις:

1. ΓΓ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
Ν.Ε.Ο. Πατρών-Αθηνών 69
264 42 Πάτρα
2. Γενικό Δ/ντή Περιβάλλοντος ΥΠΕΧΩΔΕ
Αμαλιάδος 15
115 23 Αθήνα
3. Διευθυντή ΕΑΡΘ ΥΠΕΧΩΔΕ
Τμήμα Βιομηχανίας
Πατησίων 147
112 51 Αθήνα
4. Γενικό Επιθεωρητή Τομέα Νοτίου Ελλάδας
Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος
ΥΠΕΧΩΔΕ
Λ. Κηφισίας 1-3
115 23 Αθήνα
5. Διευθύντρια ΠΕΧΩ
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
Ν.Ε.Ο. Πατρών-Αθηνών 33
261 10 Πάτρα
6. Διευθύντρια Υγείας-Πρόνοιας
ΝΑ Ηλείας
Διοικητήριο
27 100 Πύργος
7. Διευθυντή Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος
ΝΑ Ηλείας
Διοικητήριο
27 100 Πύργος
8. Διευθύντρια Ανάπτυξης
ΝΑ Ηλείας
Διοικητήριο
27 100 Πύργος
9. Διευθυντή Κτηνιατρικής
ΝΑ Ηλείας
Διοικητήριο
27 100 Πύργος
10. Προϊστάμενο Τμήματος Βιομηχανίας
ΝΑ Ηλείας
Διοικητήριο
27 100 Πύργος
11. ***